

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philippi Cluverii[i] Sicilia Antiqua

Clüver, Philipp

Lvgdvni Batavorvm, 1619

Cap. XVII. Sicania posterior. Heraclea urbs, cognomento Minoa; antea Macara dicta. Halycus amnis. Camicus fluvius & opidum; quod postea Cena. Allaba fluvius. Caprianus mons. Thermae colonia; quae & ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14145

ostendi. Certè, alia cuncta, quæ adduxi, documento si defuissent; hoc unum instar omnium suffecisse debebat, quòd Diodorus tradit, terminum ac veluti vallum inter castra Carthaginiensium & Agathoclis castra fuisse Himeram amnem: quo transjecto, quum ad Ecnomum, juxta quem castra erant Carthaginiensium, Syracusani ab illis superarentur, regressi inde in citeriorem ripam ad castra sua; quæ v millia inde ad Phalarium castellum erant sita, Gelam hinc sese receperunt. Gela igitur ab sinistra fuit Himeræ ripa, ac longius inde disita. Sed video, Fazellum usum esse mendoso aliquo Diodori exemplari: in quo legit $\tau\epsilon\kappa\kappa\omicron\mu\omicron\nu\lambda\omicron\phi\omicron\nu\epsilon\upsilon\tau\eta\Gamma\epsilon\lambda\alpha$, id est, *Ecnomum montem in Gelâ*; pro $\epsilon\upsilon\tau\eta\Gamma\epsilon\lambda\omega\alpha$, id est, *in agro Gelsenâ*. At quomodò Carthaginienses montem aliquem in Gelâ occupare potuerunt, si ea urbs in eorum tum fuit potestate? aut quomodò Agathocles cum Syracusanis suis, prælio victis, Gelam refugere potuit, vel ausus est, si pars urbis in victorum victosque persequendum hostium fuit potestate? Nullo sanè modo. Verùm heic jam iterum mendosum fuisse video Fazelli exemplar; ubi, de Agathocle loquens, $\epsilon\iota\varsigma\Gamma\epsilon\lambda\omega\alpha\alpha\pi\epsilon\chi\omega\rho\eta\sigma\eta\nu$ habuit; id est, *in Gelsenem regressus est*: quasi in aliquam Gelsenis agri urbem confugisset. quum genuina scriptio sit $\epsilon\iota\varsigma\Gamma\epsilon\lambda\alpha\nu$, id est, *in Gelam*. Item, ubi à castris Carthaginiensium & amne Himerâ ad sua, quæ erant ad Phalarium castellum, castra per $\tau\epsilon\omicron\sigma\alpha\rho\acute{\alpha}\nu\tau\alpha\sigma\epsilon\delta\iota\upsilon\varsigma$, id est, per $\chi\lambda$ stadia Syracusanos refugisse tradit Diodorus; Fazellus semel atque iterum eam fugam repetens, $\chi\iota\iota$ tantum refert stadia. Sed hoc etiam falsum fuit Fazello argumentum, quòd *immanem fluvium* sedatus est Gelam ex hisce Virgiliti verbis: — *Campique Geloi*

Immanisque Gelâ fluvii cognomine dicta.

Vbi ille non Gelam urbem *immanem*, id est, ingentem; quod voluit poëta; sed fluvium magnum intellexit. eum verò potius esse Himeram, sive, ut nunc vocant, Salsum, quàm quemquam alium. atque in hunc quoque rectè quadrare putavit illud Ovidii:

Et te vorticibus non adeunde, Gela.

Quod sanè Terræ novæ flumini rectè tribuitur; utique tempore pluvio atque hiberno. Sed & campus ille intra Ecnomum montem spatiosus, ad lævam Salsi ripam, Fazello imposuit; opinanti, hos esse *Geloos* illos Virgiliti *campos*. Numismata præterea pro gravissimo producitur documento, quæ prope Licatam reperta fuerunt suâ ætate, cum inscriptione $\tau\epsilon\lambda\alpha\omega\omega\alpha$. Ecquid verò mirum, quum Gelsenenses ex urbe suâ Gelâ Phintiam ad Himeræ ostium traducti sint, numismata eorum isthic reperiri? Nam opes suas eos unâ secum absportasse, quis dubitet? Verùm de hoc Fazelli multiplici circa Gelæ situm errore satis dictum puto.

$\tau\omicron\phi\alpha\lambda\alpha\rho\iota\sigma\tau\omicron\phi\epsilon\rho\epsilon\iota\omicron\nu$, id est, *PHALARIVM castellum*, eiusdem tyranni Phalaridis, quod $\tau\epsilon\omicron\sigma\alpha\rho\acute{\alpha}\nu\tau\alpha\sigma\epsilon\delta\iota\upsilon\varsigma$, id est, $\chi\lambda$ stadia, seu millia passuum v, ab Ecnomonte & Carthaginiensium castris disitum tradit fuisse Diodorus, in eo situm fuit colle, qui v ferè millia ab Licatâ, $\iota\iota$ verò à Falconarâ castello, veluti promontorium mari imminet. Atque hac tandem ratione omne inter Camarinam Agrigentumque urbeis litus, quod vario interpretum errore implicitum obscuratumque erat, nos maximè clarum certumque reddimus.

CAP. XVII.

Sicania posterior. Heraclea urbs; quæ antea Minoa; & prius Macara. Halyceus amnis. Camicus, fluvius & opidum; quod postea Cena. Allaba fluvius. Caprianus mons. Therma colonia; quæ & Aqua Selinuntia, & Aqua Labode, sive Larode.

Post Himeram amnem sequebatur SICANIA illa posterior; in quam SICANIA antiquissimi post Cyclopa insulæ incolæ, pulli ab Siculis, concesserunt; ut supra cap. $\iota\iota$ ostensum est. Fines eius heic, quoad in tantâ obscuritate fieri poterit, demonstrare conabimur. Stephani epitomator: $\Sigma\iota\kappa\alpha\nu\iota\alpha$, ἢ $\omega\epsilon\iota\chi\omega\rho$ & $\Delta\prime\kappa\epsilon\gamma\alpha\iota\upsilon\lambda\iota\omega\nu$, καὶ $\pi\omicron\tau\alpha\mu\omicron\varsigma\ \Sigma\iota\kappa\alpha\nu\omicron\varsigma$, ὡς $\Phi\eta\sigma\iota\nu\ \text{Ἀ}\pi\omicron\lambda\lambda\omicron\delta\omicron\rho\omicron\varsigma$. Id est: *Sicania, Agrigentinis circumjecta regio; & amnis Sicanus; auctore Apollodoro*. Quàm latè circumjectam Agrigentinis hanc

nis hanc intellexerit Apollodorus regionem, eundem ignoro. ceterum, non Agrigentinum modò comprehendisse agrum ab initio, sed et Panormitanum usque extensam fuisse, ex aliis discio auctoribus. Diodorus, lib. v, de universâ insulâ loquens: Ταύτης δὲ τῆς χώρας πᾶσι κατὰ μέρος ἕως κεκλιμένης μέρη κατὰ τοῦ Σικελῶν, πᾶσι δὲ πρὸς δυσμοῦς Σικανῶν. Hoc est: Huius regionis partes ad orientem Solis spectanteis Sicili, ad occasum Sicani incolebant. Et lib. iv, de Hercule: Αὐτὸς δὲ καὶ τῶν βοῶν Δία τῆς μεσογείης διέτριψεν, καὶ τῶν ἐγχωρῶν Σικανῶν μεγάλης δυνάμει ἐν ἀντιπαράθετον; ἐνίκησεν ὅσπερ αὐτὸς καὶ πολλὰς ἀπέκτελεν. Id est: Ipse per mediterranea cum bobus iter habens, Sicanos, magnis se copiis objicienteis, insigni praelio fudit, plurimosque interfecit. Dionysius Halicarnassensis, lib. i, de Aeneâ loquens: Κατὰ γὰρ τὴν ἴσην πρὸς τὰ καλὴν δρέπανα. ἐνθα περὶ τοῦ γὰρ 10 νεσι πρὸς τὴν ἑλύμω καὶ Αἰγέστο. περὶ ἑλθόντων ἐκ τῆς Τροίας, οἱ ὠκησάντων πρὸς τὸν δρέπανον κρημίσον, ἐν γῆ Σικανῶν. Hoc est: Adpulerunt ad eam insula partem, ubi sunt Drepana. Hæc forte fortunâ incidunt in eos, qui cum Elymo & Aegesto priores à Troiâ profecti erant, habitabantque circa Crimisum flumen, in Sicanorum terrâ. Crimisum amnem esse cum, qui x circiter millia passuum à Panormo ortus, propter Iatum opidum & Calatrasim castellum delabitur, vulgari vocabulo Belicis dexter; post suo loco docebo. Aegestus autem cum suis condidit atque inhabitavit Aegestam urbem haud procul à mari & opido, quod vulgò nunc vocatur Castel à mare, in extimis versùs occasum insulæ partibus. Hinc etiam Thucydides lib. vi: Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς λοιπὴν τῶν ἑθελωμένων στρατηγῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ δύο μέρη πειρήσαντες ἔστρωσαν, ἐπλεονξω πᾶν τὸ πρὸς τὴν Σελινῦντι καὶ ἑγέστης. ὡς ἀπὸ πλεονξω δὲ ἐν δέιστρον τὴν Σικελίαν, τὸ μέρους τὸ πρὸς τὸν Τυρσωτικὸν κόλπον, ἐστὸν ἐν ἡμέρᾳ. ὡς οὕτως ἔδεχοντο αὐτὴς, παρεκμισζοντο. καὶ ἐν τῷ ὡς ἀπὸ πλεονξω αἰρεῖσιν Ἰκαρεσ, πῆλσμα Σικανῶν καὶ, ἑγέστης δὲ πολέμιον. ἐν τῷ ὡς ἀπὸ πλεονξω αἰρεῖσιν Ἰκαρεσ, πῆλσμα 20 Atheniensium in Siciliâ, bifariam diviso exercitu, cum omnibus copiis Selinuntem versùs navigant atque Egestam. Ac præternavigantes à sinistra Siciliam, quâ ad Tuscum sinum vergit, Himeram adpulerunt. Verum ab Himerensibus quum non reciperentur, ultra pervecti sunt. In præternavigatione autem ceperunt Hyccara, opidulum Sicanicum maritimum, Egestanis infestum. Id hodiè vulgò vocari Muro di Carini, in ruinis, ix millia passuum à Panormo distans, postea ostendetur. Ab oriente autem ad Himeram usque pertinuisse, inde perspicitur, quòd Dædalus Cocalo, Sicanorum regi, arcem Agrigentinae urbis exstruxisse dicitur Diodoro lib. iii; ut superiori capite ostendimus. Hinc idem auctor lib. xvi: Δίων ἢ κατὰ πλοῦς τῆς Ἀκρογαιῆνης εἰς τὴν ἑνομαζομένην κίονα. αὐτὴ δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ἑνομαζομένη Μίνα, ἐκείνη, ἔβασίλειος Κρητῶν, κατὰ τὸν κρημὸν τῶν Δαίδαλον ἐπεξενώθη 30 κατὰ τὸν βασιλεῖα τῶν Σικανῶν. * Δίων δὲ τὸς μιδοφόρος ὡς ἀπὸ πλεονξω, περὶ τῶν ταῦ Συρακούσας, ἐν παρὸς ἢ τὸς πρὸς Ἀκρογαιῆνης καὶ Γελώας καὶ ἰνίας τῶν τὴν μεσογείαν οἰκούντων Σικανῶν πρὸς Σικελῶν πείσεις Σικελῶν ἑρῶσαι τὸς Συρακούσας, περὶ τῶν τὴν κατὰ πλοῦς ἔστρωσαν. Id est: Dio ad Minoam, Agrigentini agri urbem, adpulit. Hæc à Minoë quondam, Cretensium rege, condita fuit, quo tempore, Dædalum quærens, Cocali, Sicanorum regis, hospes erat. Mox: Dion, adsumtis mercenariis, Syracusas versùs iter intendit. In transitu Agrigentinos & Gelenseis, nonnullosque de Sicanis & Siculis, mediterranea incolentibus, ad liberandum communi ope Syracusanos adhortatus, sibi junxit: cumque his ad pellendum tyrannum perrexit. 40 Hinc tandem illud apud Constantinum in Themat. orientalis imperii lib. ii, themate Siciliae: μινίππος ἢ παρὰ τὴν Φησιν. Ἐλθόντες οἱ Σικελῶν εἰς Σικελίαν στρατὸς πολὺς ἐξ ἰταλίας, τὸς πρὸς Σικανῶν κρημίσοντες μάχη, ἀπέκτελεν εἰς τὸ μεσογείαν καὶ τὸ ἑσπέρια μέρη αὐτῆς. Id est: Menippus verò hac tradit: Profecti in Siciliam cum ingenti exercitu ex Italiâ Siculis, Sicanos, praelio superatos, ad meridionaleis occidentalesque eius partes delegarunt. Ab initio igitur Sicani, ab Siculis ex orientalibus insulæ partibus pulsî, occidentales partes, extra prædictos duos Himeras fluvios, incoluerunt. Posteaquàm verò hæc quoque Græci Himeram, Aegestam, Selinuntem, Agrigentum, & alia opida condiderunt; ipsi paullatim deficientes, tandem intra perexiguos agrorum fineis circa Agrigentinum agrum redacti sunt: ut ex præscripto Stephani sive Apollodori loco liquet. De cætero, Sicanum illum, eidem Apollodoro memoratum, non Sicania huius, sed Hispania fuisse amnem, qui aliàs vocatur Sicoris, vulgò nunc accolis Segre, supra cap. ii patuit.

HERACLEA
urbis, cognom-
mento MI-
NOA; antea
MACARA
dicta.

In Sicania nostrâ post Agrigentum sequebatur haud incelebris quondam urbs Ἡρακλεῖα, HERACLEA; μίνοια, MINOA antè dicta: & post etiam HERACLEA MINOA cognominata. Memoratur Herodoto, Polybio, Ciceroni, Livio, Diodoro, Heraclid

Heraclidi, Melæ, Plutarcho, Ptolemæo, Stephano. Opidani inde Græcis Ἡρακλεῖς, *Heraclote*, & Ἡρακλεῖς, quod Latinè formatur HERACLEENSES: At, quia idem urbis nomen Latinis etiã dicitur HERACLIA; ut est apud Ciceronem, in Verr. lib. v: opidani inde ibidem sunt HERACLIEENSES. In antiquis nummis sunt Ἡρακλεῖς. De urbe ita Mela lib. ii, cap. vii: *Inter Pachynum & Lilybæum Agragas est, Heraclia; & Therma.* Et Ptolemæus: Ἀκραγαθίων ἑμπόριον, τῆς παλαιᾶς Ἡρακλεῖας, Ἡρακλεῖα. Id est: *Acragantinorum emporium, Hypse amnis ostium, Heraclia.* Stephani epitomator: Ἡρακλεῖα, πόλις Σικελίας. id est: *Heraclia, urbs Sicilia.* Et alio loco: μινώα, πόλις Σικελίας. hoc est: *Minoa, urbs Sicilia.* Svidas: Ἡρακλεῖα, πόλις παρὰ Σικελίαν, ἢ λεγομένη μινώα. Id est: *Heraclia, urbs in Sicilia, quæ dicitur Minoa.* Polybius, lib. i: Καρχηδόνιοι ἢ πεινήσαντα καὶ τὴν μινώαν ναυσιπλοῦς φράσις ἀνασπείσαντες, διλυβαίω πλοῦσι ἐπιπέσαν ἢ πρὸς Ἡρακλεῖαν πρὸ μινώαν καθαρμίδεσσαν. Id est: *Carthaginenses cum cccc. navibus armatis in altum provec̄ti, Lilybæum adpellunt. inde ad Heracliam Minoam classem in portu constituunt.* De ortu eius ita Diodorus, dicto lib. xvi: Δίων ἡ κατίπλοσε τῆς Ἀκραγαθίνης εἰς τὴν ἐνομαζομένην Μινώαν. αὐτῆ ἢ τὸ μὲν παλαιὸν ἕπὸ μινώα ἐκλήθη, ἔβασιλέως κρητῶν. καὶ ὃν κερὸν, κρητῶν Δαίδαλον, ἐπέξευθη Κικάλω, τῷ βασιλεῖ τῆς Σικελίας. Hoc est: *Dion ad Agrigentini agri urbem Minoam adpulsit. Hæc à Minoë quondam, rege Cretensium, condita fuit, quo tempore, Dædalum quærens, Cocali, Sicanorum regis, hospes erat.* At non ab ipso Minoë, sed post mortem eius à Cretensibus, quos ille in Siciliam duxerat, conditam fuisse urbem, idem tradit Diodorus lib. iiii: Μίνως δὲ, inquit, ὁ τῆς κρητῶν βασιλεὺς, θαλάσσης κρητῶν κατ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, καὶ πηλοῦς τῆς Δαίδαλος Φυγίω εἰς τὴν Σικελίαν, ἐγὼ ερετὸν ἐν ἐπ' αὐτῆ. Ἐργασθεῖσάντων ἢ διώσαντων ναυτικῶν ἀξιολόγων, ἐξέπλοσεν ἐκ τῆς κρητῆς, Ἐκατῆρε τῆς Ἀκραγαθίνης εἰς τὴν ἀπ' ἐκείνης μινώαν καλεσμένην. * * *. Οὐ μὲν ἀλλ' οἱ κατὰ τὴν Σικελίαν κρητῆς μὲν τῆς μινώας πλοῦσι ἐπιστάσαντες Διὰ τὴν ἀναρχίαν. τῆ ἢ γένον ἕπὸ τῆς παλαιᾶς Κικάλων Σικελίαν ἑμπόριον εἰσεύσαντες, ἢ μὲν εἰς τὰς περὶ τὴν δόσον ἐπιπέσαν ἀπέγρασαν κρητῶν δ' ἐπὶ τῆς Σικελίας κατικῶν, οἱ μὲν ἐπιπέσαν πλοῦσι ἕκαστοι, καὶ δόσον ἔβασιλέως αὐτῶν μινώαν ἀναστάσαν. Id est: *Minos, rex Cretensium, qui maris tunc imperium obtinebat, postquam de Dædali in Siciliam fugâ cognovisset, bellum in insula facessere decrevit. Cum magnâ igitur & instructissimâ classe profectus, ad eam Agrigentini agri urbem adpulsit, quæ ab eo Minoa vocatur. Pausillo post: Cretenses verò à Minoë in Siciliam traducti, quum sine rege essent, seditionem inter se excitarunt. Sed, quod naves à Sicanis, Cocali subditis, incensa essent, desperato in patriam reditu, in Sicilia habitare decreverunt. Pars ergo urbem condidit, quam de regis nomine Minoam vocarunt.* At non novam tunc condidisse Cretensibus urbem, sed jam antea conditam novis tantum frequentasse incolis, Heraclides docet in libro de Politis. Μινώαν, inquit, τῆς Σικελίας, Μακάρων ἐκάλουν παλαιῶν. ἐπέτη Μίνως, αἰετῶν Δαίδαλον ἐπιπέσαν μὲν εἰς τὴν ἀναρχίαν, καὶ ἀναρχίαν τῆς Λύκων πηλοῦς, τῆς πηλοῦς πύτης ἐνεπέσαν, καὶ νικήσαντες τὴν βαρβάρην, ἀφ' ἐαυτῶν παρῶσαν αὐτῶν, νόμος κρητῆς θῆς αὐτῆ. Id est: *Minoa, Sicilia urbs, prius Macara dicta est. postea Minos, quum Dædalum audisset, illò magnâ classe accessisse, ascendens fluvium Lycum, eâ urbe potitus est. Superatisque Barbaris, suum illi nomen imposuit: & Creticis legibus rempublicam firmavit.* Hæc igitur etiã urbs una ex antiquissimis totius insulæ fuit. namque anno ante Troianum bellum xlii Μίνως, ut inquit Eusebius, ἐπὶ τῆς Σικελίας ερετῶσαντες Διὰ Δαίδαλον, αἰετῶσαν ἕπὸ τῆς Κικάλων ἑμπόριον: id est, ut divus Hieronymus interpretatus est: *Minos in Sicilia adversum Dædalum arma capiens, à filiabus Cocali occiditur.* Qua ratione postea Heraclia dicta fuerit, partim ex Diodoro, partim ex Herodoto discere est. Diodorus lib. iiii; ubi fabulam antiquam refert de Herculis peragratione Siciliensis; in qua ille Erycem, Veneris & Butæ filium, huius insulæ versùs occasum partis regem, lucta certamine vicerit: Εὐδοκίους ὁ Εὐρυτῆς κρητῆς, καὶ παλαιῶν, εἰείφθη, καὶ τὴν χώραν ἀπέβηλεν. ὁ δὲ Ἡρακλεῖς τὴν μὲν χώραν παρέχετο τῆς ἐγχωρίοις, συγχωρήσαντες αὐτῆς λαμβάνειν τὰς καρπῶν, μέχρις αἰῶν τῶν ἐγγόνων αὐτῶν ἑαυτῶν ἑαυτῶν ἀπαύτησιν. ἔπειτα κρητῆς ἑαυτῶν. πολλὰς γὰρ ἕστρον ἡμεῖς δωρεῶν ὁ Λακεδαιμόνιος, κατὰ τῆς εἰς Σικελίαν, καὶ τὴν χώραν διπλασίαν, ἐπέσαν πόλιν Ἡρακλεῖαν. πρὸ δ' αὐτῆς αὐξομένης, οἱ Καρχηδόνιοι φρονήσαντες ἀμα καὶ Φοβηθέντες, μὴ πειπ, πλείον ἰσχύσαντες τῆς Καρχηδόνος, ἀφῆλθον τῶν Φοινικῶν τῆς ἡγεμονίας, στρατεύσαντες ἐπ' αὐτῶν μετὰ τῶν διωκῶν, καὶ κατὰ κρητῆς ἐλόγησαν, κατίσκαψαν. Ἀλλὰ παρὰ μὲν τῶν κατὰ μέρος ἐπιπέσαν εἰς αὐτῆς χρόνους ἀναρχίαν. Id est: *Eryx, acceptâ condicione in certamen descendit. sed victus, regionis possessione exiuit. quam Hercules interim, ut depositum, incolis ad usum fructum concedit: donec ex se natorum aliquis eam repetat. id quod postmodum ita evenit, post multas quidpe atates Dorieus Lacedæmonius, in Siciliam profectus, recuperatâ ditione*

avitâ, Heracleam ibi exstruxit. quæ subitis incrementis amplificata, invidiam Carthaginien-
 sibus simulq. metum iniecit, ne quando, supra Carthaginis potentiam evalescens, principatum Pæ-
 nis adimeret. Quapropter magnis eam copiis adgressi, vi captam funditus diruerunt. Sed de
 his suo tempore separatim scribemus. At paullo hæc aliter Herodotus refert, lib. v:
 Ο δὲ Δωριεὺς τῶν ἡλικίων πάντων πρώτος. ὁ δὲ Πίπικτος καὶ ἀνδραγαθίῳ αὐτὸς ὁρῶν τῶν
 βασιλέων. ὡς περὶ ἄν' ἔτι Φρονέων, ἐπιβὴν ὅτι Ἀναξανδρίδης ἀπέθανε, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι χρεώμενοι
 τῷ νόμῳ, ἐπέστησαν βασιλεῖα τῷ περὶ βύλατον Κλεομένη, ὁ Δωριεὺς δὲ τὸν πρῶτον, καὶ οὐκ ἀξίων
 ὑπὸ Κλεομένη βασιλεύειν, αἰτήσας λαὸν Σπαρτησίαν, ἄγε εἰς Δοτικίην. * . Ἀπὸ δ' ἐς τὴν
 Λιβύην πᾶσι πλοῖα. ἀπὸ Κλεομένη δ' ἐς Κίνυπτα, οἴκησε χώρον κάλλιστον τῆς Λιβύης ἀπὸ πλοῦτος. ἐξ-
 λαθείας δ' ἐπέστη τριτάτῳ ἐπὶ ὑπὸ μακρόν τι Λιβύων ἐς Καρχηδονίαν, ἀπὸ Κλεομένη εἰς Πελοπόννησον. ἐν 10
 ταῦτα δὲ οἱ Ἀνακτοῦρος, ἀπὸ Εὐρυκίου, ὑπερβύλασε οἱ ὅτι τῶν λαῶν χρησίων, Ἡρακλῆϊ τῶν ἐν
 Σικελίᾳ κίχων, φασὶ τῶν Ἐρυκίου χιόρων πᾶσαν εἶναι Ἡρακλῆϊδων, αὐτὸς Ἡρακλῆϊ κίχων. ὁ δὲ
 ἀκούσας ταῦτα, εἰς Δελφὸς οἶχεται χρεώμενος τῷ χρησίων, εἰ αἰρήσει ἐπὶ τῶν ἐκείνου χιόρων. ἢ ἢ
 Πυθίᾳ οἱ χρεώμενος. Παραλαβὼν δὲ ὁ Δωριεὺς τὸν πόλον, τὸν καὶ εἰς Λιβύην ἦγε, ἐκομίζετο ἀπὸ
 τῶν Ἰταλίων. * . * . Σωπέπλεον δὲ Δωριεὺς καὶ ἄλλοι συγκαίεσαι Σπαρτησίων, Θεσσαλὸς ἐ-
 Παραβάτης καὶ Κελίης καὶ Εὐρυκίου. Οἱ ἐπεὶ τε ἀπὸ παντὶ πόλιν εἰς τὴν Σικελίαν ἀπέθανον μά-
 χη ἰσώφηντος ὑπὸ πεινῶν καὶ Αἰγυπτίων. μὲν δὲ γε Εὐρυκίου τῶν συγκαίεσαι περὶ τῶν
 τάς ἐπέστη. Συλλαβὼν δὲ ἐπὶ τῆς ἐραλῆς τὰς περὶ τῶν πόρων, ἔχε μινώων, τῶν Σελινουσίαν δο-
 κίην. ἐπεὶ δὲ τῶν Σελινουσίαν ἐμνήσθη Πυθαγόρου. μὲν δὲ, ὡς τῶν κατὰ τὴν, αὐτὸς περὶ τῶν
 ἐπεχίρησε Σελινουσίαν. καὶ ἐμνήσθη χρόνον ἐπὶ ὄλιγον. οἱ γὰρ μιν Σελινουσίαν ἐπινασθέντες ἀπέκλι- 20
 ναν. Id est: Doricus inter aquales omnibus primus erat; meritoq. putans se ob virilitatem regno
 potiturum. Hoc ita opinione presumens, defuncto Anaxandrida quum Lacedæmonii Cleome-
 nem ex lege, quod maximus natus esset, creassent; indignè id tulit, sibi à Cleomene imperari.
 Itaque petiit à Lacedæmoniiis multitudinem, coloniam duxit. Mox: In Libyam devescens, locum
 incoluit totius Libyæ pulcherrimum, juxta flumen. Sed illinc tertio anno post ejectus à Macis &
 Libyibus Carthaginienibusq. in Peloponnesum abiit. Vbi Antichares Eleonius ei consilium dedit
 ex Laii oraculis, uti Heracleam in Sicilia conderet: adfirmans, terram Erycis esse Heraclidarum,
 ab ipso Hercule adquisitam. Hoc ille audito, Delphos se contulit, ad oraculum consulendum, num-
 quid regione, ad quam mittebatur, potiturus esset. Pythia, eum potiturum, respondit. Sumit
 igitur Doricus classe, quam antea in Libyam duxerat, Italiam prætervehebatur. Aliquanto 30
 post: Navigarunt autem una cum Dorico & alii Lacedæmoniorum, deducendæ colonie scilicet;
 Thessalus, Parabates, Celees, & Euryleon. Qui quum in Siciliam omni classe profecti essent,
 superati à Phanicibus atque Aegestanis, in prælio occubuerunt: uno tantum huic cladis superstiti
 Euryleonte. qui collectis eorum reliquiis, occupavit Minoam, Selinuntiorum coloniam: Selinun-
 tiosq. liberavit monarchiâ Pythagore. Eum quum sustulisset, ipse tyrannidem Selinuntium inva-
 sit. quam tamen ad breve tempus obtinuit. nam Selinuntii, impetu in eum facto, obruncarunt
 eum. Ergo etiam ante Lacedæmoniorum coloniam alios habuit post Minoem colo-
 nos à Selinunte deductos. Quo anno id factum sit, nusquam reperio. Selinuntem
 circa Olympiadem xxxviii à Megarenibus cognomento Hyblensibus fuisse dedu-
 ctam coloniam, sequenti capite ostendam. Cleomene verò Lacedæmoniorum re- 40
 gnum obtinente, Ioniam à Dario, Hytaspis filio, defecisse, Miletumque tunc ab eo
 captam esse, narrat ibidem Herodotus. id quod factum est Olympiade lxx; id est,
 anno ante natum Iesum circiter 15. Circa eamdem igitur tempestatem Doricus
 quoque atque Euryleon coloniam à Lacedæmone in Siciliam deduxerunt: occu-
 patâque Minoâ urbe, ab Heraclidarum, sive ab ipsius Herculis nomine eam, mu-
 tato prisco vocabulo, dixerunt Heracleam. Quando & qua ratione ea postmodum
 à Carthaginienibus expugnata dirutaque fuerit, Diodorus, quamvis pollicitus
 erat dicto lib. iiii, tamen nusquam memorat. Factum tamen id xx circiter an-
 nis post, quum Carthaginienenses, instinctu Xerxis, Persarum regis, ingenti ducen-
 tarum navium trecentorumque armatorum millium classe Siciliam ad delendos 50
 omnes Græcos invasissent, ut tradit idem Diodorus lib. xi; maximè credibile est.
 Quam mox iterum instaurata fuerit, nusquam adnotatum invenio. cæterum pri-
 mam eius iterum mentionem facit idem Diodorus dicto lib. xvi. Ἐπὶ ἀρχόντῳ, inquit,
 Ἀθηνῶν Ἀγαθοκλῆος, * . * . Δίων κατέπλωσε τὴν Ἀκραγώντιν εἰς τὴν ἐνομαζομένην Μινώαν. * .
 ἢ ἢ πόλις αὐτῆς τῆς Καρχηδονίως ὑπήκουσεν. Id est: Summum Athenis magistratum gerente Aga-
 thocle, Dion ad Minoam, Agrigentini agri urbem adpulit; quæ Carthaginienis erat ditio-
 nis. Annus hic fuit iiii Olympiadis cv; ante natum Christum cccxvii: postquam à Cartha-

Carthaginienſibus deſtructa fuit, annus circiter cxxiiii. Sed tum opidulum tantum fuiſſe, tradit Plutarchus in eadem Dionis hiftoriâ. πεμφθαιοι, inquit, κατὰ μινώων ἀρμήσουσι, πλιſμαίονες ἐς τὴν Σικελίαν τὴν Καρχηδονίαν Ἰπικρατείας. Id eſt: *Quinto die ad Minoram decurrunt, opidulum in Sicilia Carthaginienſium dittonis.* Annis circiter xlviii poſt, id eſt, circa Olympiadem cxviii, jam rurfus celebrem fuiſſe urbem, patet ex iſtis Diodori verbis in lib. xx: Ἀγαθοκλῆς ἡ κατὰ πηλοῦς τὴν Σικελίας εἰς Σελινῦντα, Ἡρακλεῶντας ἠλευθερωσάσας τὴν πόλιν, ἐπὶ ἀγασσὶ πάλιν ὑποπίπτει. Id eſt: *Agathocles in Sicilia Selinuntem ut adpulit, Heraclenſes, qui in libertatem urbem vindicaverant, jugum rurfus ſubire cœgit.* Memoratur hinc eidem Diodoro lib. xviii, xxii, & xxxvi; Livio verò lib. xxv; Ciceroni, in Verrem lib. ii & v. Melæ, lib. ii, cap. vii, ac Ptolemæo in Siciliae deſcriptione. Claram fuiſſe Ciceronis ævo urbem, patet ex hiſce eius verbis, dicto in Verrem lib. ii: *Idem fecit Heraclæa. nam eò quoque colonos P. Rupilius deduxit: legesque ſimileis de cooprando ſenatu ac de numero veterum ac novorum dedit. Ibi non ſolum iſte, ut apud ceteros, pecuniam accepit; ſed etiam genera veterum ac novorum numerumque permifcuit. Nolite exſpectare, dum omneis obeam oratione meâ civitates.* Fuit hic Rupilius conſul unâ cum P. Popilio Lænate anno ab urbe Româ conditâ 10cxxx; ante natum Ieſum cxxxii. quo Colonia iſta Heraclæam deducta fuit.

Sed ſitus huius urbis indicandus erat. Suprà dictus Heraclides, in libro de Politis: μινώων ἀναβας Ἰπὶ τὴν Λύκον ποταμόν, τὴν πόλιν πύτης ἐκχεῖ δαίσει. Id eſt: *Minos adſcendens fluvium Lycum, urbe hac potitus eſt.* Hinc Fazellus, Decad. i, lib. vi, cap. ii: *Urbe ipſam, quâ occidentem reſpicit, per centum circiter paſſus Lycus fluvius, Diodoro lib. xvi & Plutarcho in Timoleonte, Plátanis hac atate adpellatus, præterlabitur. A manibus urbis ad Lycum uſque aqua ductus integer adhuc exſtat; quadrato, ſed gypſeo, lapide exſtructus. Monumenta urbis reliqua quum formâ careant, ignoratur ad quem uſum fuerint conſecta. Pro manibus complura in vivâ ipſâ rupe exciſa adhuc granaria mari imminent. Sed & ad ipſum litus in ſubaquaneis ſcopulis ſtationem Heraclenſes ferro exciderunt, quò tutò ad frumenta devehenda navigia litore adherere poſſent. Lycus amnis pro manibus oſtium aperit; mareq; ingreditur. Iſtud quidem amnis vocabulum apud prædictum Heraclidem in Politis, & apud Diodorum lib. xvi, item apud Plutarchum ita ſcriptum reperio, at longè correctius apud eundem Diodorum lib. xv, xxiii, & xxiiii, eſt Ἀλυκός, HALYCVS.*

ſalfi quidpe ſaporis eſt prædictus amnis, qui vulgari nunc vocabulo adcolis dicitur Plátani. in quem etiam deſluit fluvius vulgò nunc Salſo dictus. quod ipſum vocabulum eſt idem illud Græcorum ἀλυκός. Atque iſte Platanus aptiſſimus erat in terminum inter Syracuſanorum Carthaginienſiumque imperia. de quo ita Diodorus, dicto lib. xv: Οἱ ἡ Καρχηδόνιοι, μεγάλην ὄρεσιν ἐκ νικησάντων, ἀπέστειλαν πρεσβυτάτας, δόντες ἐξουσίαν τῷ Διονυσίῳ κατὰ λυκίου τὴν πόλιν. ἀσμενῶς ἡ τὴν πύριναν πρεσβυτάτας τὸς λόγους, ἐβρόντο διαλύσας, ὡς πὶ ἐχθρὸν ἀμφοτέρων ὡν πρεσβυτὸν ὑπῆρχον κίεροι. ἐξείρετον δ' ἑλαβον οἱ Καρχηδόνιοι τὴν Σελινῦντιαν πόλιν πὶ τὴν χώραν, καὶ τὴν Ἀκραιοῦντιν μέρει τὴν Ἀλυκὴν καλεσμένην ποταμῶν. Hoc eſt: *Carthaginienſes, tam ingenti prælio victores, legatione ad Dionysium miſſâ, dirimendi belli copiam ei fecere. quam ille lubentiſſimè amplexus eſt. Et hiſ tandem condicionibus tranſigitur: Ut utrique, que in poteſtate ſua prius habuiſſent, retinerent. Selinuntiorum tamen urbem & agrum, Agrigentiniq; agri partem, ad Halycum uſque amnem, Carthaginienſes exemerunt. Et lib. xvi: μετὰ τὴν πόλιν, Καρχηδονίων διαπρεσβυτάτων καὶ πολλὰ δεηθέντων, ὡς ἐχώρησεν αὐτοῖς ὁ Τιμολεών τὴν ἐπιπέδον, ὡς πὶ τὴν ἐπὶ τὴν Πηλοῦς πόλιν ἀπίστας ἐλευθερίας εἶναι, τὴν δ' Ἀλυκὸν [vulgò, τὴν Λύκον] καλεσμένην ποταμῶν ὅτε ὄρεον εἶναι τὴν ἐκείνων Ἰπικρατείας. Id eſt: *Posteaquam verò Carthaginienſes per legatos pacem ab Timoleonte multis precibus expetiverunt; hiſ illam pactis conſeſſit: Ut univerſas Græci nominis urbis libertate ſua frui ſinerent: Halycusq; amnis provinciæ utrimq; diſterminaret. Idem & Plutarchus refert ita in Timoleonte: Εὐκὴ τὰς Καρχηδόνιοι ἐπιπέδον ἐπιέσαντο πρὸς αὐτὸν δεηθέντες, ὡς πὶ τὴν ἐπὶ τὴν Ἀλυκὴν [vulgò, τὴν Λύκον] χώραν ἐχθρὸν.**

Hoc eſt: *Inde Carthaginienſes pacem ab eo precibus impetraverunt hac lege, ut regionem, que intra Halycum eſt, tenerent.* Fragmentum Diodori, ex lib. xxiii de bello Punico primo, exſtat in Eclogis legationum huiusmodi: Εἴτα ὁμοίως τὴν ἄλλαις πόλεσι Φρυγιῶν κατὰ τῆς αἰτίας, ὅτι κάμειν ἤλθε, φέρειν Ἀκραιοῦντων. εἶλε ἡ καὶ αὐτὸ πρεσβυτάτας τὴν πύριναν ἐμφορον κατῆσεν. ἐξείρετον ἡ κατὰ τὴν τὴν χερόν καὶ ἐβροτος. [.....] εἶλε τὴν πόλιν Ἀλυκός [.....] ἡ ἄλλαις ἐχθρὸς. Id eſt: *Hinc præſidiis in aliis urbibus locatis, ad Camicum ſe convertit, Agrigentinorum caſtellum. quod & ipſum proditione in eius poteſtatem venit. locumq; præſidio firmavit. Derelicta fuit ſub hoc tempore etiam Herbeſſus. [.....] Halycus autem fluvius, [.....]*

T 2 aliorumq;

HALYCVS
amnis.

aliorumq. extremus. Heic licet locus sit lacunofus, haud dubie tamen terminus Carthaginienfium ditionis in Sicilia adpellatus fuit *Halycus*. Libro autem *xxiiii*, post navalem illam pugnam, ad Phintiã cum Romanis commiffam, ad *Halycum flumen digreffos Carthaginienfes, faucios suos refeciffes*, tradit Diodorus: quæ historia fuprà in Phintiã ex pofitione relata eft. Scilicet tunc etiam ad ditionis fuæ terminum regreffi à Phintiã fuère. *Heraclea* tamen, quamvis cis *Halycum* fita, in Carthaginienfium nihilo minus fuit ditione: ut fuprà è Plutarchi *Dione*, & *Diodori* lib. *xvi* intelleximus. Id poftcà etiam ita manfit. Idem *Diodorus* lib. *xix*; *Α κρηγενήνοι ἦ, inquit, καὶ Γελῶσι, ἔ Μεσσηνίοις κατέλυσαν τὴν πρὸς Ἀγαθοκλέα πόλεμον, μεστῶσαν ἡ τὰς Σωθῆνας Ἀμίλκαρ ἔ Καρχηδονίαι. ἦσαν ἡ τὴν κεφάλαια τῶν Σωπθέντων πιάδε. Τῶν Ἑλλήνων πόλεων τὴν κατὰ Σικελίαν* 10 *Ἡράκλειαι ἔδρῳ ἔ Σελινῶντα, ἔ πρὸς ταύτης ἡμέραν, ἔ τὸν Καρχηδονίαις πιάχθαι, καθήπερ ἔ πρὸς πῆρρον τὰς δὲ ἄλλαις πόσιν ἀντόμοις εἶναι, τὴν ἡγεμονίαν ἐχόντων Συρακυσίαν.* Hoc eft: *Agrigentini, Gelensesque & Messanenses bellum cum Agathocle componunt, Amilcare Carthaginienfi fœderis sequestro: cuius hæc erant capita: Vi de Græcis in Sicilia civitatibus Heraclea & Selinûs atque Himeræ, sicuti antea fuissent, in ditione Carthaginienfium manerent. reliquæ vero omnes sui forent juris: Syracusanis principatum obtinentibus.* Factum hoc fœdus anno tertio Olympiadis *c xv*; summum Athenis gerente magistratum *Nicodoro*; id est, ante natum Iesum anno *cccxiiii*. Duæ autem in eo nominantur extrema Carthaginienfium ditionis urbes, ad mare Africum & *Halycum* amnem *Heraclea*; ad *Tuicum* mare & *Himeram* flumen, *Himeræ*.

CAMICVS, fluvius & opidum: quod postea Cenicium.

Cæterò inter *Heracleam* & *Agrigentum* eiusdem *Agrigentini* agri fluvius fuit *Camicus*; & ad hunc opidum, five castellum eodem nomine. *Stephani* epitomator: *Κάμικος*, πόλις Σικελίας, ἐν ἡ Κικάλῳ ἤρχεν. Id est: *Camicus*, urbs *Siciliae*; in qua *Cocalus* imperavit. *Vibius* in *Catalogo* fluminum: *Camicos, Siciliae*; ex quo urbs *Camicos*. Prædictus *Stephani* epitomator: *Ἀ κράγας, πόλις Σικελίας, ὅπου πῶτα μὲν ὠρεῖρόντων. Φησὶ γὰρ Δέξιμος, ὅτι αἱ παλαιοὶ τῆ Σικελικῶν πόλεων ἔκ τῶν πῶτα μὲν ἰονομάζον. Συρακυσίαι, Γέλας, ἡμέραν, Σελινῶντα, ἔ Φοινικῶντα, καὶ Ἐρύκω, ἔ Κάμικον, Ἀλκόντα, ἔ Θέρμον, καὶ Καμαρίαν.* Id est: *Acragus*; urbs *Siciliae*; à præfluente amne dicta. Ait quidæ *Duris*, plerasq. *Sicularum* urbium à fluminibus esse denominatas: *Syracusas* scilicet, *Gelam*, *Himeram*, *Selinuntem*, *Phanichntem*, *Erycen*, *Camicum*, *Halycum*, *Thermum*, *Camarinam*. *Aristoteles* *Politico*. lib. *ii*, cap. *x*: 30 *Διὸ ἔ τὴν ἡγεμονίαν ἀρχὴν κατέχον ὁ μίνως, ἔ τὰς νήσους, τὰς ἔδρῳ ἐχειροῦσται, τὰς δὲ ἔκαστε πῆλιος ἡ Ὀπίθιμῳ τῆ Σικελία, τὴν βίον ἐπιδόθησεν ἔκ τῶν κάμικον.* Id est: *Quapropter & maris imperium tenuit Minos, & insularum alias cepit, alias frequentavit incolis. ad extremum autem, bellum Si ilie inferens, illic circa Camicum excessit è vitâ.* *Strabo*, lib. *vi*; ubi de origine *Tarentinæ* urbis tractat: *Ἡ κὼν οὐδὲ τὸν φαλάνθω οἱ Παρθενῆαι. ἔ ἐδέξαντο αὐτὰς οἱ τὴν βαρβαροὶ ἔ οἱ Κρήτες, οἱ πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆ πόσιν. τὰς δὲ εἰνάς Φασὶ τὰς μὲν μίνω παλῶστας εἰς Σικελίαν, ἔ μὲν τὴν ἔκαστε πῆλιος, ἔ ἐν Κάμικῳ [malim, ut reliqui omnes habent auctores, & ipse postea *Strabo*, singulari numero, ἐν Κάμικῳ] ὠρεῖ Κικάλῳ συμβῆσιν, ἀπάρωντας ἔκ Σικελίας, καὶ δὲ τὸν ἀνάστων δεδρὸ παρωδέντας. Hoc est: Huc itaque adpulsi cum *Phalantho Parthenia*, à *Barbaris* simul & *Cretensibus*, qui loca ista præoccupaverant, recepti sunt. Hi fuisse feruntur, 40 qui cum *Minoë* in *Siciliam* navigaverant. quo in *Camico* apud *Cocalum* vitâ functo, è *Siciliâ* discesserant. *Herodotus*, lib. *vii*: *Κρήτας δὲ, ἐπεὶ τὸ σφέας παρελήμθαν οἱ ὅτι τῆ ποσὶ τὰ χθῆντες Ἑλλήνων, ἐποίησαν τοῖνδε: πέμψαντες κρινῆ ἡγεσῶστας εἰς Δελφῆς, τὸν θεὸν ἐπηρώτων, εἰ σφι ἔμεινον γίνεσθαι ἡμετέρας τῆ Ἑλλάδι. ἡ δὲ *Πυθίη* ἔπεκρίνατο, ἔ νήποι, ὅτι μὲν φεῖδε ὅσῳ ἔμιν ἔκ τῶν μενελῶν ἡμεωρημάτων μίνως ἐπέμψε, μινῶν δακρύματα. ὅτι οἱ ἔδρῳ ἔ Σωεξοτηζέστω ἀπὸ τὸν ἐν Κάμικῳ γῆνατον ἡρόμῳρον: ἡμεῖς δὲ κείνοισι τὴν ἔκ Σπάρτης ἀρπυχθεῖσιν ἔ τῶν αἰδρὸς βαρβαροὶ γυναικά. Ταῦτα οἱ Κρήτες ὡς ἀπενειχθέντα ἔκασαν, ἔχοντο τὴν ἡμεωρησῆς. Λέγουσιν γὰρ, μίνω κατὰ ζήτησιν *Δαιδάλε* ἀπκομῶρον εἰς Σικανίω, τὴν τὴν Σικελίω καλῶν ἡμῶν, ὅπου θανεῖν βουίω θανάτῳ ἀνά ἡ χθῆνον Κρήτας, ἡεῖ σφε ἐπιτρύναι, πάντας, πῶν Πολιχνυτίων τὴν Πρασίον, ἀπκομῶρον σὺλῳ μεγάλῳ εἰς Σικανίω, πολιορκίαν ἐπὶ ἔπα πέντε πόλιν Κάμικον, τὴν κατὰ εἰς ἡ κρηγενήνοι ἐπέμνοντο: πῆλιος ἡ, ἔ δωαμῶντες ἔπ ἐλεῖν, ἔ τὸν ὄσμομῶν, λιμῶ Σωεξοτῆς, ὅπου λιπίντας οἰχεῖσθ. Hoc est: *Cretenses, postquam aditi sunt ab iis Græcis, quibus hoc negotii datum erat, hoc sibi faciendum putaverunt, ut certos homines publicitus Delphos mitterent, deum consulturos, numquid sibi satius foret Græciam defendere. quibus Pythia respondit: O stulti: imputate vobis, quas-cumque lacrimas ob defensionem Menelai vobis Minos gemebundus immisit. quoniam illi quidem non sunt ultri eadem Minois in Camico factam. vos autem ultri estis illis mulierem è Sparta à viro Barbaro raptam. Hæc Cretenses allata ubi audire, ab auxilio ferendo supercedere. Aiant***

re. Aiunt enim, Minoem, quum, Dædalum vestigans, in Sicaniam, quæ nunc Sicilia dicitur, pervenisset; vi eius vitæ allatâ occubuisse. interjecto deinde tempore omneis Cretensæis, præter Polichnitensæis ac Prasios, divinitus instinctos; magnâ classe in Sicaniam trajecisse, & quinquentio obsedisse urbem Camicum; quam meâ ætate Agrigentini incolunt. ad extremum, quum neque expugnare eam possent, nec diutius permanere: fame eneotos eâ relicti abiisse. Diodorus, lib. III: Δαίδαλος δὲ ἀπὸ τῶν Κνωσίων καὶ τῶν Σικανῶν διέφυγε πλείω χρόνον, ἡνωμαζόμενος ἐν τῇ κατὰ τὴν τέρην ὑπερβολῇ. καταπόθασεν δ' ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἕκαστὸν τῶν ἔργων, ἀ μίχρη δὲ νῦν διακρίβη. * . κατὰ δὲ τὸν Ἀκρωχαιῶν ἐν τῷ Καμικῷ καλεσμένῳ, πόλιν ἐπὶ πέτραις ἔσσαν πρῶτον ἐκχυρῶτάτων καλεσσομένης. Id est: Dædalus apud Cocalum & Sicanos multum temporis consumpsit; & apud omneis ob artis excellentiam in summâ fuit auctoritate & honore singulari. Edidit in hac insulâ opera quadam, quæ ad hæc usque tempora permanent. Mox: in Agrigentino, qui nunc vocatur ad Camicum, agro urbem in petrâ omnium munitissimam statuit. Arcem hanc postea fuisse Agrigentinae urbis, prius Omphacen dictam, superiori capite ostensum est. Ex ambigua seu ancipite istâ Græcorum loquutione ἐν Καμικῷ, item ex eo, quod Herodotus ait Agrigentinos suâ ætate incoluisse Camicum, ne intelligas, ipsam Agrigentum antea fuisse dictam Camicum. sic quidpe idem Diodorus, dicto lib. xxiii: Εἶτα ὁμοίως τῆς ἀλλοῦς πόλεσι Φορβῶν καὶ Ἰασησῶν, ὅτι Κάμινον ἦλθεν, Φρέμον Δικραχαιῶν. εἶλε δὲ καὶ ἀπὸ πεσοδῶν τὴν ἢ πῖπον ἐμφερρον κατέστησεν. Id est: Hinc, praesidiis in aliis urbibus locatis, ad Camicum se convertit; Agrigentinorum castellum, quod & ipsum proditione in eius potestatem venit: locumque praesidio firmavit. Et Scribo, cuius ætate etiamdum Agrigentum celebre erat opidum; ut superiori partit capite; ita scribit lib. vi: Καὶ τὸ βαρβαρικῶν δ' ἐξελείφθησαν πολλὰὶ πόλεις, κατὰ πρὸς τὸ Κάμινον, τὸ Κνωσίων βασιλεῖον, παρ' ᾧ κίνας δολοφονηθῶν λέγει. Hoc est: Multa etiam barbaria opida interierunt; ut Camicus, Cocali regia: apud quem Minos per insidias occisus traditur. Apud Tetzam in Chiliadibus quum vocabulum hoc opidi bis memoretur, utrobique corruptum legitur; primò Κάμινον, postea Κάμιλον. Verba eius hæc sunt:

Δαίδαλος δὲ εἰς Κάμικον σὺν ἑσπῶν Σικελίας.

Τῆσιν καὶ κίνας ἐκζητῶν ἦλθεν εἰς Σικελίαν.

Ἰπὸ θυραίων ἢ θησκει τὸ Κνωσίων

Ζεῦμα θεῶν περικραθεῖς, καὶ ἀθανάτων ψύξας.

Id est:

Dædalus in Camicum salvus evasit Sicilia.

Hunc Minos investigans, venit & ipse in Siciliam.

Vbi à filiabus occiditur Cocali;

Aestu calido circumfusus, ac statim frigidatus.

Et postea:

Καὶ πηχτικῶς μὲν Δαίδαλον χρόνον τῆ περιούξει,

Σαβλῶναι περὶ τὸν Κάμικον πόλιν τῆς Σικελίας.

Hoc est:

Et artificiosè Dædalum aliis usum,

Evasisse in Camicum, Siciliae opidum.

Sed historiam de Dædalo ac Minoë supra cap. II integram retulimus. nunc situs Camici opidi fluminisque indicandus est. Aliud heic flumen inter Halycum & Acragantem amneis nullum est, nisi quod XVII circiter millia ab hoc, ab illo verò VII, vulgari nunc adpellatione dicitur Fiume delle Canne. quod Camicum esse, ex eo ipso documento colligo. Citra hoc mille ferme passus, totidemque à mari recedens, opidulum est aspero ac natura munito situ, quod vulgò incolis nunc vocatur Siculiana. Id ex situ, antiquum illud esse Camicum opidum, collegerim. Fazellus equidem, Decad. I, lib. VI, cap. I, anno Salutis CI CCCCL à Friderico Claromontano conditum fuisse tradit. at ego ab eo instauratum sive restitutum, quum bello destructum foret, crediderim. Certè multis sæculis ante istum Fredericum, opidum hoc situ adpellatum fuit CENA; ni vocabulum hoc in Antonini itinerario fuerit mendosum. Iter illic describitur tale:

Agrigentum

Cena XVIII.

Allava XII.

Ad Aquas XII.

Alio loco idem Antoninus & item Tabula itineraria inter Agrigentum & istas Aquas, quæ hodiè vulgò incolis vocantur *Sciacca*, habent millia passuum x l. quor hodièque inter ea opida numerantur. Ab Agrigento verò ad dictum opidulum Sicilianam xviii computantur in eo itinere millia. unde id esse *Cenam* illam Antonini, manifestissimo indicio liquet. Cæterò apud Vibium, in dicto Fluminum catalogo ita scriptum est: *Camicos, Sicilia; ex quo urbs Camiceos. dividit Agrigentinos*. Legendum esse, *urbs Camicos*, ex suprâ allatis satis patet. in fine autem deesse populorum nomen, à quibus Agrigentinos diviserit amnis Camicus, manifestum est. Ego conjecerim, scriptum fuisse; *dividit Agrigentinos ab Heracleensibus*; sive, à *Carthaginensium ditione*.

ALLABA,
sive ALBA
amnis.

Proximus hinc ille locus *Allava* quid fuerit, ex Diodori historiâ patet. sic enim est in Eclogis ex libro eius xxxvi; in narratione belli servilis: καὶ ὁ μὲν στρατηγὸς ἐπι-
 ρων βαλεῖς τῶν ἀκροαθῆν, ἤδη καὶ τὴν πλείων στρατιωτῶν δοπολεμίων, καίτοι παρὰ τὴν Δία τὴν ἀνα-
 βολῆς τοῖς ἀποστῆταις βέλτιον αὐτῶν ἀσφαλίσαι. ποσὴς ἢ μὲν τὸ ἐνόντων στρατηγῶν. Ἐ δὲ βασιλεὺς τὴν
 Ἀλβαν ποταμὸν, παρῆλθε τὰς ἀποστῆταις ἀπὸ τῶν ἑσθλῶν ἐν ὄρει καλεσμένῳ Καπεριανῶ, καὶ καλιώπουν ἑ-
 πὶ τὴν Ἡρακλείαν. Ἐκ τοῦτο μὲν πρὸς βαλεῖν αὐτῶν τὴν στρατηγὸν, ἀπολμῖαν αὐτῆς Διοφμίαντες, ἁ-
 χνῶς ἀνέστην τὴν οἰκιστῶν, καὶ πολλῶν συρρέοντων, καὶ τὴν διωκτῶν τρεῖσιν εἰς μάχην ἀποστῆταις ἐξ ὁρῶν ἐν
 ἐπὶ τὴν πελώπιος ἡμέρας καθωπλίωσαν πλείους τὴν ἰκτασίων. ἐφεξῆς δὲ ἐβροντῶν τὴν διερχομένων ἀπὸ τῆς
 λάπης. Πυθῆρος δὲ ἐν Ἡρακλείᾳ τὴν αὐξήσιν αὐτῶν ὁ στρατηγὸς, ἡγεμόνα ποσειδέου μακρον Τίτιον,
 δὲς αὐτῶν στρατιωτῶν τὰς ἐκ τῆς Ἐννης φρερὰς ἐξακασίας. Id est: *Imperator, consiliis aliorum sdu-*
ctus, jam maximâ etiam militum parte exauctioratâ, procrastinatione suâ tempus rebellibus ad 20
præveniendum sese melius dedit. Dein cum presenti manu in illos perrexit. Verùm transges-
sus flumen Albam, defectores in monte Capriano tendenteis præterivit; Heracleamque pervenit.
Rumore igitur de ignaviâ ducis, adgredi illos non ausi, diseminato, plurimos servorum ad de-
fectionem excitabant. multisque confluentibus, & ad pugnam sese, quomodo cumque posent,
comparantibus; plures octingentis intra primos VII dies arma sumere. mox ad duo millia nu-
merus eorum exerevit. Tum imperator, Heracleæ de crescente eorum multitudine certior fa-
ctus, Marcum Titinium ducem creans, traditis ei 10 C ex Ennâ præfidiariis, contra illos mit-
tit. Ex Eclogis licet incertum sit, unde profectus fuerit Romanorum imperator, sive Siciliæ tum prætor, Licinius Nerva; tamen ex suprâ scripto simul itinere, simul-
 que ex Heracleæ istâ memoratiohe haud obscure patet, τὸν ποταμὸν Ἀλβαν, id est, 30
 ALBAM fluvium, sive, ut Antonini habet itinerarium, Ἀλβαδαν, ALLABAM, seu
 ALLAVAM, esse eum, qui, x millia passuum ab Heracleâ & Halyco amne, vulgari
 nunc vocabulo dicitur accolis *Macasoli*. Inter quem & Halycum intus est montis
 CAPRIA- λειβρον ὄρη, id est, CAPRIANVS mons. Vnde perspicitur, Nervam prætorem ab
 NVS mons. Lilybæi regione Heracleam versùs fuisse profectum. Inter Agrigentum & Ther-
 mas, sive, ut Latini vocabant, Aquas calidas, quod opidum nunc *Sciacca* vocari dixi,
 uti ritè apud Antoninum in præscripto itinere fiant xl passuum millia, tollenda
 sunt abundantia illa duo millia inter *Cenam* & *Allabam*. nam hinc porrò ad Aquas
 rectè in eo itinere sunt xii millia. 40

De cætero iter illud ab Agrigento ad Aquas ita describitur in dictis Itinerariis:

Antonini;	Antonini;	Tabulæ;
Agrigentum	Agrigento	Agrigento *
Cena XVIII.		
Allava XII.		
Ad aquas XII.	Aquis Larodis XL.	Aguas Labodes XL.

THERMAE AQVAE istæ LARODAE, sive LABODAE, (nam utrum vocabulum rectius ac magis genuinum sit, incertum est.) Melæ atque Plinio dicuntur *θερμαί*, THERMAE. & huic etiam est COLONIA. Philisto autem apud Stephanum & item Diodoro est neutro genere, *θερμαί*, THERMA: ubi subintelligenda est altera vox ὕδατα. quæ cum illâ conjuncta Latinis facit loci nomen AQVAE CALIDAE. Duridi etiam singulari numero apud eundem Stephanum est *θερμῶν*. ubi subintelligendum τὸ ὕδωρ. id est: AQVA CALIDA. Mela lib. II, cap. VII: *Inter Pachynum & Lilybæum Agragas est, Heraclea, & Therma.* Plinius, lib. III, cap. VIII: *Agrigentum. Thermae colonia.* Stephani epitomator: *θερμαί, χωρὶς τῆς Σικελίας: φίλις ὄρη. τὸ ἐθνικὸν θερμῶν. ἐστὶ καὶ ἐν Σικελίᾳ θερμαί.* Id est: *Therma, opidulum Sicilia: auctore Philisto,*

lifo, lib. III. *Gentilitium est, Thermaus. Est & Bithynia Therma.* Sed opidani Romanis fuerint THERMITANI, ut illi ad Tuscum mare prope Himeram amnem; AN VERÒ THERMENSES, ad discrimen illorum variato vocabulo, incertum habeo. De cætero idem Stephani epitomator: *Ἀκράγας, πόλις Σικελίας, ἀπὸ τοῦ ὄρους ἀκράγροντος.* Φησὶ γὰρ Δῶρος, ἐν αἰ πλείσσι τῶν Σικελικῶν πόλεων ἐκ τῶν ποταμῶν ἰσχυροτάτων· Συρακῆσιν, Γέλαν, Ἰμέραν, Σελινῶντα, καὶ Φοινικῶντα, καὶ Ἐρύκλιον, Ἐ Καμάκιον, Ἀλυκῶντι, καὶ Θερμόν, καὶ Καμαρίναν. Id est: *Acragas, urbs Sicilia; à præfluente amne dicta. At quidpe Duris, plerasque Sicularum urbium à fluminibus nomina accepisse; Syracusas scilicet, Gelam, Himeram, Selinuntiam, Phenicuntiam, Erycem, Camicum, Halycum, Thermum, Camarinam.* Vt Syracusæ & Camarina non à fluminibus, sed à paludibus eorum nominum denominatæ fuerunt; sic opidum quoque Thermum non ab amne, sed aquâ calidâ, quæ heic est, adpellationem accepit. Apud Diodorum, lib. XV IIII, de eâdem urbe leguntur: *Καρκῖνός ἡ Ἰηρῆνός, Φυρῆς Ἰνυρῆς ἐν τῷ πελάγει, κατὰ τὴν ἑσπέρην τῆς Σικελίας, πάλαι ἄλλω τῷ ὀνόματι ἔσκετο καὶ Καρχηδονίως.* Id est: *Carcinus Itheginus, è patriâ relegatus, Thermis Sicilia habitabat: quæ urbs Carthaginiensibus erat subiecta.* De his ad Africum mare eum loqui Thermis, non de illis alteris ad Tuscum mare; patet ex eo, quòd in Carthaginiensium ditione ponit eam urbem. Ex suprâ scripto autem XL millium intervallo manifestè perspicitur, easdem esse Aquas calidas, five Thermas, quæ nunc ad orientalem visuntur partem urbis celeberrimæ, cui vulgare nunc vocabulum *Sciacca*. sed nec alix aquæ calidæ hoc terrarum tractu reperiuntur. Cæterùm Straboni dicuntur τὰ Σελινῶντα ὕδατα, id est, AQUAE SELINUNTIAE. scilicet quia in Selinuntiorum, de qua civitate mox dicam, fuere agro. Verba eius leguntur lib. VI ista: *Θερμῶν γὰρ ὑδάτων ἐκβολαὶ καὶ πολλὰς ἔχει πότας ἢ ἡσθ. ἂν τὰ μὲν Σελινῶντα καὶ Ἰμέραν ἀλμυρὰ εἴη, τὰ δὲ Αἰγαστῆα πόσιμα.* Id est: *Itaque multis in insula locis calida erumpunt aquæ. quarum Selinuntia apud Himeram falsæ sunt; Aegestane verò potabiles.* En; quid hoc est? τὰ Σελινῶντα ὕδατα καὶ Ἰμέραν; Si Selinuntiorum fines ad septentrionalem usque pertigerunt Himeram amnem; ubi ipsorum Himerensium fuere agri? aut quæ heic apud Himeram sunt vel esse potuerunt aquæ, nisi quæ ab ipsâ urbe maritimâ Himerâ cognominatæ fuere Thermae Himerenses; ut post suo loco docebo? Mendum scilicet commissum heic ab exscriptore ingens in exiguis particulis καὶ τὰ, quæ omisæ sunt. Tu igitur sic restitue: *ἂν τὰ μὲν Σελινῶντα καὶ τὰ καὶ Ἰμέραν ἀλμυρὰ εἴη, τὰ δὲ Αἰγαστῆα πόσιμα.* id est: *Quarum Selinuntia, & quæ apud Himeram exstant, falsæ sunt; Aegestane verò potabiles.* Cæterò urbs hæc *Coloniam Romanam*, quam heic refert Plinius, quando accepit, nusquam adnotatum reperio.

Prope dictas Aquas STRECVS est DAEDALI: de quo ita tradit Diodorus lib. DAEDALI IIII: *Δαίδαλιός ἡ ἀπὸ Κωνιάων καὶ τοῖς Σικανοῖς διέτελλε πλείω χρόνον, Ἰουμαζομένη ἐν τῇ ἀντρίῳ συδατορίῳ.* κατὰ τὴν πύχνην ἀπερβολήν. κατισχύσασθαι ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἵνα τῶν ἐργῶν, ἀμείζοντος τοῦ νυκτὸς ἀφαιρῆται. * * *. Τετὶν ἡ ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν Σελινῶντων χώραν κατισχύσασθαι. ἐν τῷ τῷ ἀτμίῳ τὸ κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς πύχνης ἀπερβολῆς ἐξέλασεν, ὥστε διὰ τὴν μαλακότητά της Ἰουμαζομένη ἐξιδρῆν λευκῶν, καὶ κατὰ μικρὸν τὰς ἐνδιετέλλοντας μετὰ τὴν πύχνην Ἰουμαζομένη τὰ σώματα, μηδὲν παρενοχληθῆναι ἀπὸ τῆς θερμότητος. Hoc est: *At Dædalus apud Cocalum ac Sicanos multum temporis consumpsit; & apud omnes ob artis excellentiam in magnâ fuit auctoritate & honore singulari. Ediditque opera nonnulla heic, quæ ad hanc usque diem permanent.* Paulo post: *Tertio, specum in Selinuntiorum finibus adornavit, in quo vaporem, à subterraneo istic igne exstantem, tam dextrè excepit, ut tenero sensim calore sudor eliciatur, & cum voluptate quadam inibi versantium corpora paullatim, sine ullâ feruoris molestiâ, curentur.* De hoc specu, simulque de prædictis aquis, ita scribit Fazellus, Decad. I. lib. V. cap. III: *A mari quidem montem adscendens, ad iactum fundæ quatuor aquarum meatus, parvo inter se spatio sejuncti, sed diuersas propriasque vires habentes, per occultos nature cuniculos emissi, occurrunt.* Et aliquanto post: *Ab iis aquis montem subeunt, medio ferme itinere specus rupi innata, à Taphano Sarcenicè dicta, dextrorsum obvia est: unde vocis etiam eminus emissa echo responsa expressa refert. Sed non procul inde, ad montis latus mare spectans, puteus est obliquus & immensus: unde magnus effertur sonus; venti ne subterranei, an laicis ad ima delabentis, incertum. Ad verticis spondam foramen quoque est, montis viscera penetrans; ex quo etiam perpetuus effunditur sonitus; aquæ ne etiam, an venti, adhuc ignotum. tametsi illius perpetuitas & uniformitas, aquas esse delabentis, indicare videantur. Ad verticis verò angulum, ad meridiem obuersum, & infra ad eam ipsam sacram tria sunt antra, in quibus rupe excisa, quorum unum, quod*

primum in occurſu eſt, dirio Calogero colitur; ob id, quod eius corpus ibi tumulatum creditur. proximum nullius rei memoria celebratur. poſtremum autem balneum eſt ſudatorium; vetuſtiſſimum quidem, & non modo Sicilia, ſed tota Italia celeberrimum. in quo abſque calennis aque uſu, ſolo uapore perpetuo, ibi ingento, calentig., & ad varios morbos pellendos efficaci, ſudores ſtatim, quum ingrederis, natura provocat copioſiſſimos, eosque ſaluberrimos. Habet antrum ſedilia circumquaque manu facta complura; in quibus ſudaturi egri ſedent; literis quibusdam, quibus cuique ſedi ſuus morbus, quem ſanabat, ſignificabatur (Phœnicibus ne, an Damascenis, quum neque à Græcis neque Hebrais Chaldeis que legi umquam potuerint, nobis incertum,) inſcripta. quarum pleraque vetuſtate corroſa cernuntur. Antrum hoc quum anguſtius eſſet, quam ut egrotorum hominum multitudinē ſatiſfaceret; cuneis aliisq. ferreis inſtrumentis dilatatum eſt; ut adhuc ex multis ſignis conſtat. In eo ad dextram ſtelunca eſt natura quoque latiffima. ad cuius aditus levam naturalis eſt puteus profundiffimus. quem plures, quod deſcenſus eius non præceps aded, ſed propè placidus ſit, accenſis facibus & funibus directi, auſi ſunt perſcrutari. ceterum quum ad aliquot paſſus deſcendiſſent, ſtillicidiaque calennis aque complura, ex vicina rupe uberrimè deſluentia, offendiffent; & in viarum ambages primum, ac deinde in anguſtias inciſiffent; horrore metuque à progrediendo abducti, ne ſuffocari interirent, ad ſuperna reverſi ſunt.

CAP. XVIII.

20

Mazara, flumen & caſtellum, ſive emporium. Selinūs, urbs & amnis; qui Latinis Apiarius. Amnes, Halycus, Iſburus, Acithis, Soffius, & Hypſa. Iny cum opidum; quod fortè poſtea Pintia.

Reliquum ab Heraclea ad Lilybæum uſque promontorium litus ſic deſcribitur Ptolemæo: Η'ράκλεια, Γ'σβάρη π'ταμὸς ἐκβολαί, Σοσίη π'ταμὸς ἐκβολαί, Πνθία, Μαζάρα π'ταμὸς ἐκβολαί, Σελινῶντι π'ταμὸς ἐκβολαί, Ἀκίθης π'ταμὸς ἐκβολαί, Λιδυκαίων π'λῆς καὶ ἀνεξ. Hoc eſt: Heraclea, Iſburi amnis oſtium, Soffii amnis oſtium, Pintia, Mazare fluminis oſtium, Selinuntis fluminis oſtium, Acithii amnis oſtium, Lilybæum opidum & promontorium. Plinio verò, lib. III, cap. VIII, notatur ita: Agrigentum, Therme colonia, amnes Atyſ & Hypſa, Selinūs opidum; Lilybæum ab eo promontorium. Itinerariis Romanis in hunc modum:

Antonini;	Antonini;	Tabulæ;
Ad Aquas	Aquis Larodis	Aguas Labodes
Ad fluvium Lanarium XXIII.		
Mazaris X.	Lilybae XLVI.	Lilybae XLV.
Lilybæum XII.		

MAZARA, Ex his MAZARA, pluralis numeri vocabulum, vel etiam, ut Stephanus habet, 40 ſingularis numeri, Græcè μαζάρα, etiam nunc durat in celebri opido: à quo etiam tertia pars totius inſulæ vulgò Val di Mazara, id eſt, Vallis Mazarenſis, vocatur. Stephani epitomator: μαζάρα, Φρέμεν Σελινῶντιαν. τὸ ἐθνικὸν, Μαζαρά. id eſt: Mazara; caſtellum Selinuntiorum. Gentilitium inde, Mazareus. At Latino ore rectè formaveris MAZARENſIS. Opidi vocabulum etiam neutro genere ſingularique numero τὸ μαζάρον, MAZARVM, referunt Eclogæ Legationum ex Diodori lib. XXIII; ubi ita ſcriptum: Η'ν δὲ καὶ τὸ μαζάρον Φρέμεν τὸ Ῥωμαίων ἐξ ἑλωδεκαποδισμῶν. Hoc eſt: Mazaram quoque caſtellum à Romanis in ſervitutem redactum. Fluvius, qui per ſtagnum maritimum propter occidentale opidi latus in mare effunditur, eidem Diodoro atque Ptolemæo dicitur ὁ μαζάρας, MAZARAS, vel, ſi Latino ore formare velis, MAZARA. Ptolemæus. Μαζάρα π'ταμὸς ἐκβολαί. id eſt: Mazara fluvii oſtium. Diodorus lib. XIII: Ἀνίκας δὲ, ἀρχαίων οὖν ἀπὸ Αἰγυπτίων τραχύτας καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἄλλων συμμάχων, ἀνέδειξεν ἀπὸ τῶν Λιδυκαίων, τὴν πορείαν ποιῶν. Ἐπὶ Σελινῶντι. ὡς δὲ ἐπὶ τὴν μαζάραν π'ταμὸν περιήρηθη, τὸ μὲν παρ' αὐτὸν ἐμπόριον κέρμερον εἶλεν ἐξ ἑφιδῶν. Hoc eſt: Annibal, Aegleſianorum aliorumq. ſociorum militibus adſumtis, caſtra à Lilybaeo movens, verius Selinuntem iter facit. Vbi ad Mazaram flumen pervenit; emporium illic ſitum primo inſultu capir. Sed manu ſcripta quædam exemplaria heic habent ἐπὶ τὴν Μαζάρον, ad Mazaram. atque